

ALERGIJSKE BOLESTI OKA

U članku sam željela dati definiciju, podjelu, etiologiju, kliničku sliku i načine liječenja alergijskih bolesti spojnice, danas sve češćih bolesti oka. Također, navela sam neke osnovne razlike u kliničkoj slici pojedinih alergijskih bolesti. Na temelju podataka navedenih u literaturi nameće se zaključak da je ova skupina bolesti, a vezano za sve veći broj alergena koji nas okružuju vrlo čest uzrok izostajanja s posla. Bolesti, naime u velikoj mjeri pogađaju mlađe osobe i djecu. Računa se da oko 20% pučanstva ima neki oblik alergije.

UVOD

Alergijski konjuktivitis je alergijska bolest spojnice oka čiji su uzroci vezani najčešće na razne alergene: smog, dim, plinovi, UV i druga zračenja, produžena izloženost TV i računalnim ekranima. Broj alergena raste iz dana u dan. Osim navedenih treba navesti i klasične alergene kao biljnog i životinjskog porijekla: grinje, polen, perje i dr.

Zajednički simptomi upalnih promjena spojnice su: hiperemija, eksudacija sa edemom, papilarna hipertrofija, pojačano lučenje sekreta i blefarospazam. Subjektivne smetnje su: svrbež, pečenje, fotofobija, osjećaj stranog tijela u oku. Svi ovi simptomi zastupljeni su u pojedinim formama u različitom intenzitetu.

O BOLESTI

Alergije oka uglavnom zahvaćaju konjuktivu, mukoznu membranu koja pokriva očnu jabučicu i unutrašnjost kapka. Konjuktiva je kao i koža u direktnom kontaktu sa vanjskim svijetom, prema tome je i direktno izložena brojnim alergenima. Bogata je krvnim žilama te ima mnogo više mastocita nego pluća. Upravo zato burno reagira na alergene. Oko polovine ljudi koji boluju od alergija imaju alergijski konjuktivitis.

Suzne žlijezde su locirane u gornjem vanjskom uglu oka. Suze sadrže vodenu komponentu, imunoglobuline, limfocite i enzime.

Rožnica je prozirni sloj smješten ispred leće. Ne sadrži krvne žile, ima vrlo slabu imunološku aktivnost.

Alergijski konjuktivitis najčešća je bolest oka. Često je udružena s alergijskim rinitisom. Najizraženiji simptom ove bolesti je izraziti svrbež očiju. Pri tome je vidna oština najčešće nepromijenjena.

Glavne forme alergijskog konjuktivitisa:

1. Sezonski ili atopični (SAC) konjuktivitis
2. Vernalni keratokonjuktivitis
3. Kontaktni ili akutni konjuktivitis
4. Gigantopapilarni konjuktivitis (GPC)
5. Bakterijski ili gljivični alergijski konjuktivitis

1. Sezonski ili atopični konjuktivitis

Najčešće je vezan za periodičku pojavu alergena u okolini (npr. pelud ili alergeni životinjskog porijekla). Vrlo često je udružen sa alergijskim promjenama na koži (osipi, kruste, ragade) i respiratornom traktu (curenje nosa i kihanje). Vrlo često ga nalazimo u ljudi koji su imali atopični dermatitis u djetinjstvu. Ako duže traje može zahvatiti i korneu.

Oči su intenzivno crvene, edematozne i osjetljive na svjetlo. Može biti izražena papilarna ili folikularna hiperplazija spojnice. Nalaz je sličan onome kod klamidijskog konjuktivitisa. Ako se ne liječi trajno zadebljala konjuktiva i češanje oštećuju korneu što može oštetiti vid. U vrlo teškim slučajevima može dovesti do sljepoće.

2. Vernalni keratokonjuktivitis (VKC)

Bolest je tipična za dječju dob. Javlja se oko pete godine života, a prolazi u pubertetu. Puno se češće javlja u muške djece. Javlja se u rano proljeće, ciklički. Kao provokativni faktor navodi se UV zračenje, pojava peludi i dr. Sluznica je hiperemična, mliječnog izgleda. Izraženi su fotofobija i suzenje. Podrobnija pretraga sluznice kod težih formi ponekad pokazuje jako oštećenje mastocita uz akumulaciju eozinofila uz limbus. To su tzv TRANTASOVE MRLJE.

Preporuča se preventivno nošenje tamnih naočala.

3. Kontaktni ili akutni alergijski konjuktivitis

Nakon prvog kontakta sa alergenom javlja se senzibilizacija na taj alergen. IgE antitijela su vezana na ovdje prisutne brojne mastocite. Nakon ponovnog kontakta sa istim alergenom mastociti odmah otpuštaju histamin i druge medijatore. Rezultira jaka reakcija spojnice: pečenje, svrbež, suzenje i crvenilo. Javlja se fotofobija. Kapak može oteći, a konjuktiva može protrudirati izvan kapka. Zahvaćena su oba oka. Bolest najčešće provociraju: trava, pijesak, kućni ljubimci. Dakle, najmarkantniji simptom je jaki edem. Iako izgleda dramatično, bolest se spontano povlači za par sati.

4. Gigantopapilarni konjuktivitis

Pojava ja vezana na prisutnost stranog tijela u konjuktivalnoj vreći. Najčešće se radi o proteinima nakupljenim na mekim kontaktnim lećama. Prisutna je izrazita papilarna hiperplazija.

5. Bakterijski ili gljivični alergijski konjuktivitis

Javlja se kao reakcija preosjetljivosti na antigen bakterijskog ili gljivičnog porijekla. Kao najčešći uzročnici spominju se Klamidija i Stafilokok.

PATOFIZIOLOGIJA ALERGIJSKOG KONJUKTIVITISA

Skлонost alergijama vezana je za pojam atopičnog sindroma. Negdje od 70. tih godina prošlog stoljeća pojam atopičnog sindroma obuhvaća alergijske reakcije koje se ispoljavaju na sluznicama i koži. Dakle, promjene su prisutne na dijelovima tijela koji direktno komunicira sa okolinom. Tu ubrajamo: atopični dermatitis (u Njemačkom govornom području govorimo o neurodermitisu ili endogenom ekcemu), alergijski rinitis, alergijski konjuktivitis, astmu.

Alergija se, ovisno o naslijeđu i vanjskim provokativnim faktorima ispolji ili na sluznici ili na koži. Samo u 15-30% slučajeva simptomi se pojavljuju podjednako na koži i sluznici. Najčešće se izmjenjuju jedna i druga forma. Gotovo uvijek se izmjene ispoljavaju između šeste i sedme godine života. Alergenski provokatori mogu biti vrlo različiti: inhalacioni, nutritivni, klimatski uvjeti, stres i drugi. Atopija je vezana na "atopični gen" na kromozomu 14q11.2 (Lancet, 1996), što znači da se sklonost pojačanoj "pogrešnoj" funkciji obrane nasljeđuje. Uz adekvatan "trigger"-okidač ta pogrešna, a pojačana obrana počinje djelovati. Već smo rekli da svaka supstanca s kojom dolazimo u kontakt sluznicom ili kožom stavlja na kušnju naš imunološki aparat. Obrambeni sistem revno analizira, prepoznaje i uklanja sve što može oštetiti organizam. U ovih osoba, nažalost, ta je reakcija neadekvatna. Obrambeni sustav aktivira cijeli niz obrambenih reakcija. Osobe sa atopijom imaju urođen poremećaj funkcioniranja određene forme leukocita, tj. ne postoji pravilna kontrola produkcije antitijela. Količina antitijela je povećana i to posebni IgE frakcija. Ukoliko u osobe postoji povećana količina IgE antitijela u krvi, a osoba nema alergije u anamnezi, najvjerojatnije se radi o latentnoj formi alergija. To znači da osoba još nije došla u kontakt sa provokatorom koji će pokrenuti alergijski mehanizam djelovanja. Ako u roditeljskoj anamnezi postoji pozitivan podatak o alergiji može se uzeti uzorak krvi iz pupkovine pri rođenju i odrediti visina IgE antitijela.

U ranoj alergijskoj reakciji dolazi do prodora alergena u sluznicu konjunktive. Plazma stanice proizvedu antigen specifična IgE antitijela koja se vežu na površinu mastocita. Kada dođe do slijedećeg kontakta sa antigenom on se veže na IgE antitijela koja su fiksirana na površini mastocita. Rezultat te reakcije je razgradnja mastocita i oslobađanje :histamina, faktora kemotaksije eozinofila, prostaglandina i leukotriena. Histamin izaziva edem svrbež i crvenilo, prostaglandini bol i edem, leukotrieni kemotaksiju, edem i povećanu vaskularnu propusnost.

I na eozinofilima su receptori za IgE antitijela pa nakon ponovnog kontakta sa antigenom dolazi do razgradnje istih. I oni ispuštaju u okolinu medijatore upale čime se još pogoršava klinička slika. Posebno se ističe osnovni protein (major basic protein). On je najodgovorniji za nastavljanje alergijske reakcije ponovnim izazivanjem degranulacije mastocita koje traje i nakon što se ukloni antigen.

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **SEMINARSKI**, **DIPLOMSKI** ILI **MATURSKI** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **BAZI** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD NA LINKU **IZRADA RADOVA**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **FORUMU** ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com